

Øksnes kommune

Strategisk ledelse

Rådmann

Fiskeridirektoratet

Postboks 185, Sentrum
5804 BERGEN

333
12.10.2004
2003/4881 50

Deres ref:

Vår ref:
04/01413-4

Saksbeh:
Kirsten Skjold, 76 18 50 19

Arkivkode:
U40

Dato:
11.10.2004

Særutskrift: Helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet - Høring av utredning av konsekvenser av fiskeri. Øksnes kommune

Vedlagt følger særutskrift av F-sak 173/04 – behandlet av Øksnes formannskap i møte 30.09.04.

Med hilsen

Kirsten Skjold
Formannskapssekretær

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
0173/04	Formannskapet	30.09.04
	Kommunestyret	14.10.04

Helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet - Høring av utredning av konsekvenser av fiskeri. Øksnes kommune

Dokumenter i saken:

1. Skriv fra Fiskeridirektoratet av 16.06.04. (Trykkes)
2. Utredningens innholdsfortegnelse, sammendrag og konklusjoner (Trykkes)

Saksopplysninger:

I St. meld. nr. 12 (2001-2002) "Rent og rikt hav" presenterte Regjeringen et opplegg for en mer helhetlig havmiljøforvaltning og varslet etableringen av en helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet (Området Lofoten-Barentshavet). Formålet med planen er å etablere rammebetingelser som gjør det mulig å balansere næringsinteressene knyttet til fiskeri, sjøtransport og petroleumsvirksomhet innenfor rammen av en bærekraftig utvikling. Forvaltningsplanen som har en tidshorisont fram til 2020, skal bl.a. baseres på utredninger av konsekvenser av aktiviteter som kan påvirke miljøtilstanden, ressursgrunlaget og/eller mulighetene for arbeidet med den helhetlige forvaltningsplanen.

Som et ledd i arbeidet har Øksnes kommune, i ekspedisjon fra Fiskeridirektoratet av 16.06.04., fått tilsendt "Utredning av konsekvenser av fiskeri" for høring. Dette er en av fire utredninger der de øvrige omhandler konsekvenser av skipstrafikk, ytre påvirkning og helårlig petroleumsvirksomhet i Lofoten -Barentshavet. Høringsfristen er 01.11.04.

Hovedtema for "Utredningen av konsekvenser av fiskeri" er å klarlegge hvordan fiske og fangst påvirker miljøet, annen næringsaktivitet i området og samfunnet for øvrig. I høringen bes om kommentarer til utredningen og om den er dekkende for konsekvenser av aktivitetene.

Hovedkonklusjoner

Hovedkonklusjonene fra Utredningen er flg.:

- Norsk fiskerinæring har de siste 10 årene høstet fisk til en samlet verdi av nærmere 50 milliarder kr. fra området Lofoten-Barentshavet. Samtidig er lønnsomheten til den enkelte aktør i flere grupper i fiskeflåten og fiskeindustrien lav og svært avhengig av svingninger i bestandsstørrelser og fangster.

- De økologiske og økonomiske viktigste fiskeslagene i området er torsk, sild, lodde, sei, hyse og reke. Bestandsutviklingen for disse artene de nærmeste 15 årene er vanskelig å forutsi. Så vel direkte effekter av fisket som indirekte effekter på grunn av bestandspåvirkning ved høsting, samt forhold som klima, predasjon fra andre arter, tilgang på føde med mer vil påvirke fremtidens bestandsstørrelser.
- Det er mange elementer i det økologiske samspillet mellom arter og mellom artene og deres miljø, hvor blant annet naturens egne svingninger er en stor usikkerhetsfaktor. Kunnskapen om hvert av disse elementene i Barentshavet er ikke tilstrekkelig til å lage pålitelige modeller av økosystemet og utlede realistiske prognoser i et langsiktig perspektiv.
- De viktigste uønskede effekter av fiskeriaktiviteter er knyttet til bifangst av undermålsfisk, ikke-målarter, sjøpattedyr og sjøfugl, samt effekter på bunnfauna og bunnhabitater. Det er iverksatt reguleringsmekanismer og tekniske løsninger for å redusere dette.
- Havbruksaktivitet er lokalisert utenfor forvaltningsplanens geografiske område, men innehar et stort vekstpotensiale i tilgrensende kystnære områder. De viktigste effektene av en økt havbruksaktivitet er krav til uttak fra økosystemet pga. et økt behov for fôr og en økt fare for spredning av parasitter og sykdom. En annen mulig effekt av økt havbruksaktivitet er at rømming av oppdrettstorsk over tid vil kunne medføre endringer i den genetiske sammensetningen til ville torskbestander.

Vurdering:

Ser man på noen av de samfunnsmessige effektene av fiskeriene i forvaltningsplanområdet så er fangstverdien (1.handsverdien) for perioden 1993-2002 på norske fartøyer ca. 48 milliarder kr. Av dette utgjør fangstverdien i nærområdet Lofoten - Nord-Troms ca. 23 milliarder kr. Av totalverdien på 48 milliarder utgjør torsk som det viktigste fiskeslag, ca. 25 milliarder kr.

For Øksnes kommune som er sterkt avhengig av fiskeriene og spesielt torskefiskeriene, er det viktig at de ressursene som kan høstes er rimelig forutsigbare over tid og holder et godt nivå. Det er derfor avgjørende at man har størst mulig kunnskap om årsakene til de svingninger som observeres slik at disse kan motarbeides.

En faktor som kan nevnes er sjøpattedyrenes betydelige rolle i økosystemet i forhold til konsum av fisk. For perioden 1992-95 hadde for eksempel vågehvalen et årlig uttak langs norskekysten og Barentshavet på 1.8 millioner tonn biomasse, hvorav 633 000 tonn sild, 142 000 tonn lodde, 256 000 tonn torsk, 128 000 tonn hyse og 602 000 tonn krill. Bl.a. tok vågehvalen ut 19 % av den sterke 1991-årsklassen og så mye som 52 % av den svake 1996-årsklassen av sild.

For grønlandsselen som er Barentshavets mest tallrike og økologisk mest betydningsfulle sjøpattedyr ble det for perioden 1990-96 estimert et årlig matkonsum på 3,37 millioner tonn biomasse. Av dette utgjør lodde 812 000 tonn, polartorsk 608 000 tonn, torsk 101 000 tonn, sild 213 000 tonn, krepsdyr 1230 000 tonn og div. andre fiskeslag 608 000 tonn. Dette er beregnet ut fra et år med god tilgang på lodde.

I årene framover forventes en økning i konfliktnivået mellom fiskeri og havbruk, spesielt med tanke på en forventet ekspansjon innen skjelldyrking, oppdrett av marine arter og havbeite. Konflikten går på areal, men også påvirkning på villfisk (spesielt torsk) og reker som følge av oppdrett i gyteområder. Det er knyttet bekymring til farene oppdrett kan medføre for

evt. forurensning, medisinerings og genetiske effekter. I denne sammenheng er kartleggingen av fiskeområdene mangelfulle, lite oppdatert, ikke kvalitetssikret og har varierende dekningsgrad. Det er derfor behov for å utvikle en ny felles standard for hvordan kartlegging av viktige områder for fiskerinæringene skal bli utført og for hvordan de skal bli verdiklassifisert.

Skipstrafikken langs norskekysten til og fra Russland er økende. De 10 først månedene i 2003 passerte i snitt ca. 19 tankere pr. måned gjennom utredningsområdet. I tillegg blir det utskipninger med LNG fra Melkøya når Snøhvit kommer i drift. Mange av de mest intensive fiskefeltene ligger fra grunnlinjen og utover. I noen områder ut mot 20 n.mil av land. Det kan lett oppstå farefulle situasjoner og det bør etableres seilingsleder eller trafikkseparasjonssystemer for fartøyer med risikolast i tilstrekkelig avstand fra land for å unngå arealkonflikter, faresituasjoner og bedre tid i beredskapssammenheng..

Forslag til vedtak:

Øksnes kommune slutter seg til konklusjonene som er framlagt i ”Utredning av konsekvenser av fiskeri i området Lofoten-Barentshavet .” Det er her viktig å sette de kunnskapshull som eksisterer i dag om dette økosystemet, slik at man er i stand til å forvalte havområdet på en slik måte at man sikrer en fortsatt bærekraftig høsting.

For Øksnes kommune som er sterkt avhengig av fiskeriene og spesielt torskefiskeriene, er det viktig at mengden av ressurser som kan høstes er rimelig forutsigbare over tid og holder et kvantumsmessig optimalt nivå i forhold til et forsvarlig bestandsnivå. Vi vil i den sammenheng peke på punkter som oppfattes som spesielt viktige og bør vies spesiell oppmerksomhet i forvaltningsplanen.

- Sjøpattedyrenes rolle som forbruker av utnyttbare fiskeressurser er betydelig. Omfanget av ikke-truede arter som grønlandssel og vågehval bør begrenses. Samtidig er det viktig å erverve kunnskap om hvordan man opprettholder loddebestanden slik at man unngår invasjon av grønlandssel på norskekysten som et resultat av matvandringer med økt uttak av torsk.
- Det er viktig å øke forskningsinnsatsen rettet mot å redusere bifangst av undermålsfisk av kommersielle arter og ikke-kommersielle arter. Spesielt innen rekefiske er bifangst av småfisk et problem.
- Det vil være behov for å utvikle en felles standard for hvordan kartlegging av viktige områder for fiskerinæringene skal bli utført og verdiklassifisert slik at kartleggingen blir fullstendig, oppdatert, kvalitetssikret og med full dekningsgrad. Dette for å unngå et økt konfliktnivå mellom fiskeri og havbruk som følge av ekspansjon innen skjelldyrking, oppdrett av marine arter og havbeite. Det vil handle om arealbruk, men også påvirkning av villfisk (spesielt torsk) og reker i form av forurensning, medisinerings og genetiske effekter som følge av oppdrett i gyteområder.
- Det må etableres seilingsleder eller trafikkseparasjonssystemer for fartøyer med risikolast, i tilstrekkelig avstand fra land. Dette for å unngå arealkonflikter med fiskefelt som kan ligge opptil 20 n.mil fra land, hindre faresituasjoner og oppnå bedre tid i beredskapssammenheng. Dette bl.a. med bakgrunn i økende trafikk av oljetankere fra Russland og framtidige utskipninger av LNG-gass fra Melkøya når Snøhvit kommer i drift.

Behandling i Formannskapet - 30.09.2004:

Forslag fra Oddmund Bye – endringer til innstillingen:

1. avsnitt: ”..... **Forvalte de levende fornybare ressursene i havområdene på en slik måte at man sikrer en optimal høsting**”

1.kulepunkt: ”..... **likeså andre arter sjøpattedyr bør reduseres**”

4.kulepunkt: ”**som kan ligge opptil 20 n.mil fra land**” – strykes

Innstillingen med de endringer foreslått av Oddmund Bye vedtas – enst.

Vedtak i Formannskapet - 30.09.2004:

Øksnes kommune slutter seg til konklusjonene som er framlagt i ”Utredning av konsekvenser av fiskeri i området Lofoten-Barentshavet .” Det er her viktig å tette de kunnskapshull som eksisterer i dag om dette økosystemet, slik at man er i stand til å forvalte de levende fornybare ressursene i havområdene på en slik måte at man sikrer en bærekraftig optimal høsting.

For Øksnes kommune som er sterkt avhengig av fiskeriene og spesielt torskefiskeriene, er det viktig at mengden av ressurser som kan høstes er rimelig forutsigbare over tid og holder et kvantumsmessig optimalt nivå i forhold til et forsvarlig bestandsnivå. Vi vil i den sammenheng peke på punkter som oppfattes som spesielt viktige og bør vies spesiell oppmerksomhet i forvaltningsplanen.

- Sjøpattedyrenes rolle som forbruker av utnyttbare fiskeressurser er betydelig. Omfanget av ikke-truede arter som grønlandssel og vågehval, likeså andre arter sjøpattedyr bør reduseres. Samtidig er det viktig å erverve kunnskap om hvordan man opprettholder loddebestanden slik at man unngår invasjon av grønlandssel på norskekysten som et resultat av matvandring med økt uttak av torsk.
- Det er viktig å øke forskningsinnsatsen rettet mot å redusere bifangst av undermålsfisk av kommersielle arter og ikke-kommersielle arter. Spesielt innen rekefiske er bifangst av småfisk et problem.
- Det vil være behov for å utvikle en felles standard for hvordan kartlegging av viktige områder for fiskerinæringene skal bli utført og verdiklassifisert slik at kartleggingen blir fullstendig, oppdatert, kvalitetssikret og med full dekningsgrad. Dette for å unngå et økt konfliktnivå mellom fiskeri og havbruk som følge av ekspansjon innen skjell dyrking, oppdrett av marine arter og havbeite. Det vil handle om arealbruk, men også påvirkning av villfisk (spesielt torsk) og reker i form av forurensning, medisiner og genetiske effekter som følge av oppdrett i gyteområder.
- Det må etableres seilingsleder eller trafikkseparasjonssystemer for fartøyer med risikolast, i tilstrekkelig avstand fra land. Dette for å unngå arealkonflikter med fiskefelter, hindre faresituasjoner og oppnå bedre tid i beredskapssammenheng. Dette bl.a. med bakgrunn i økende trafikk av oljetankere fra Russland og framtidige utskipninger av LNG-gass fra Melkøya når Snøhvit kommer i drift.